

den lovgivende Magts Side, at den, naar den nægter en Pengebevilling, i Virkeligheden til lige dømmer Ministeren.

Stiller man Spørgsmaalet saaledes, om man i det paaapegede Tilfælde enten hos Folkestinget eller hos Rigsretten kan vente at finde den meest upartiske og retfærdige Bedømmelse af et foreliggende Tilfælde, kan Svaret neppe være tvivlsomt. Det ligger i de retlige Former, at Sagen for en Domstol kan blive fuldstændigere oplyst, og den Anklagedes Løb bedre iagttagen; og det ligger i enhver Folkesrepræsentations Natur, at, naar først de politiske Lidenskaber ere fattede i Bevægelse, kan man ikke vente nogen ubildet Bedømmelse af Forholdene. Vistnok berøder Alt i sidste Instants paa de moraliske Garantier; men deraf følger ikke, at man skal bortkaste de retlige, hvor man kan have dem.

Ovenanførte Grunde tale for, at man ikke ubetinget bør paalægge den Minister, der foretager alle de Skridt, som Lovudkastet paalægger ham (see ny S 2), det betydelige Ansvar, at betale de udgivne Penge af egen Lomme, — samt at Bedømmelsen af, om Erstatningen i den omhandlede Klasse Tilfælde bør paahvile Ministeren, ikke bør undrages den vedkommende Domstol. Heraf vilde rigtignok Følgen blive, at en Minister kunde fritages for at erstatte en Sum, som Rigsdagen havde nægtet at bevilge, hvorved Rigsdagens Bevillingsmyndighed i ikke uvæsentlig Grad bliver svækket. Hertil kan kun svares, at dette er en Mangel ved det constitutionelle System, men — efter min Overbeviisning — en Mangel, der er uheldbredelig, naar man ei vil udsætte sig for større Under. Det turde og ved nærmere

Betragtning vise sig, at der kun er saare ringe Sandsynlighed for, at hin Omstændighed kan blive misbrugt til at omgaae Rigsdagens Bevillingsmyndighed.

Alt en provisorisk Lov forkastes, og at Ministeren sættes i Anklagestand, er nemlig allerede et saa stærkt Mistillidsvotum, at en Minister ikke let udsætter sig derfor, og under ingen Omstændigheder kan det, hvor det constitutionelle Liv bliver til Virkelighed, antages, at en Minister gjentagende skulde foretage sig Overskridelser, der have Saadant tilfølge. Det kan heller ikke forudsættes, at Rigsretten skulde ville friskende en Minister, som virkelig havde forset sig; og enhver Minister, som handler usforsvarligt med Landets Midler, eller ved sine Handlinger lægger den Hensigt for Dagen, at ville omgaae Rigsdagens Bevillingsmyndighed, maa være forberedt paa at idømmes Erstatning. Det indsees ikke rettere, end at der i disse tvende Momenter er tilstrækkelig Garantie mod de Misbrug, der er Spørgsmaal om at afsværge, ialfald saa god Garantie, som Omstændighederne tilstøde. En Minister kan jo og paa anden Maade, ved slet Administration, forarsage ubodelig Skade; men der er jo ikke Spørgsmaal om herfor at idømme ham Pengeerstatning.

Noget Endringsforslag i den antydede Retning agter jeg ikke at stille, med mindre Forhandlingerne dertil skulde give Anledning. Men jeg har troet ikke at burde tilbageholde ovenanførte Bemærkninger som Bidrag til Løsningen af dette vanskelige Spørgsmaal, maafee det vanskeligste i hele det constitutionelle System.

H. Hage,
Ordfører.

J. N. Hansen.

L. C. Larsen,

(fraværende ved Betænkningens Aflevering.)

Monrad,
Formand.

D. Müller.

Ploug.

Tscherning.